

NATIONALPARK KONGERNES NORDSJÆLLAND

Sammenfattende redegørelse for miljøvurdering af nationalparkplan 2020-2026 for Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Udarbejdet af: Sekretariatet, Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Forsidefotos: Melby Overdrev
Frederiksborg Slot
Sejlads på Esrum Sø
Naturformidling i Gribskov

Fotos: Lars Rudfeld

Udgivet: 1. juli 2020.

Sammenfattende redegørelse for miljøvurdering af nationalparkplan 2020-2026 for Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Indledning

Der er gennemført en miljøvurdering af udkast til nationalparkplan for Nationalpark Kongernes Nordsjælland for planperioden 2020-2026 i perioden fra oktober til december 2019. Miljøvurderingen beskriver og vurderer den mulige væsentlige påvirkning på miljøet af planens gennemførelse.

Miljøvurdering indeholder fem faser, hvor den første vedrører fastlæggelse af planens indhold med efterfølgende høring i den såkaldte scopingfase. Idefasen forud for, at nationalparkforslaget blev udarbejdet, erstatter scopingfasen. Anden fase er udarbejdelse af miljørapport, tredje fase høring over planforslag og miljøvurdering og fjerde fase endelig vedtagelse af planen med baggrund i miljørapport, indsigelser fra høring og en sammenfattende redegørelse. Femte fase er overvågning af planens gennemførelse¹.

Nationalparkfonden skal efter miljøvurderingsloven udarbejde en sammenfattende redegørelse, der offentliggøres samtidig med den godkendte plan. Redegørelsen skal beskrive:

- Hvordan miljøhensyn er integreret i planen eller programmet, og hvordan miljørapporten og de udtalelser, der er indkommet i offentlighedsfasen, er taget i betragtning.
- Hvorfor den vedtagne plan er valgt på baggrund af de rimelige alternativer, der også har været behandlet.
- Hvorledes myndigheden vil overvåge de væsentlige miljøpåvirkninger af planen eller programmet.

Miljøvurderingen af nationalparkplanen har været i høring sammen med planforslaget for nationalparken i perioden 4. december 2020 til 4. marts 2020. Der indgik 67 høringssvar til forslaget, som nationalparken har behandlet i et samlet høringsnotat. Høringsnotatet summerer høringssvarene og angiver nationalparkfondens bemærkninger hertil, herunder i hvilket omfang, høringssvaret måtte give anledning til justeringer i den endelige plan.

Af de 67 indkomne høringssvar er der kun et (Mogens Holmen), der direkte vedrører miljørapporten med en bemærkning om, at det i bilagenes oversigter over arter konsekvens kunne være anført, i hvilket omfang de pågældende arter er omfattet af EU's naturdirektiver. Det vurderes dog at være uden betydning for miljøvurderingen, da reglerne vedrørende de beskyttede arter gælder, uanset og uafhængigt af nationalparkplanen, og da gældende lovgivning ikke kan tilsidesættes, når planen skal gennemføres.

¹ Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (lbk. nr. 1225 af 25/10/2018)

Integration af miljøhensyn i planen, herunder vurdering af indkomne høringsvar

Formålet med Nationalpark Kongernes Nordsjælland Kongernes Nordsjælland er

- 1) at bevare, styrke og udvikle naturen, dens mangfoldighed, kontinuitet og dynamik, især for de nationalt og internationalt betydningsfulde skove, store søer og klitlandskaber samt moser, enge, rigkær, overdrev, heder, højmoser og vådområder og styrke sammenhængen mellem naturtyperne,
- 2) at bevare og styrke de landskabelige og geologiske værdier i det rigt varierede moræne- og dødislandskab,
- 3) at bevare og styrke kulturhistoriske helheder og enkeltelementer inden for nationalparken,
- 4) at styrke mulighederne for friluftsliv og særlige natur-, landskabs- og kulturhistoriske oplevelser i det varierede kulturlandskab med skove, søer, kystlandskaber og bymiljøer,
- 5) at styrke forskning, undervisning og formidling af natur-, landskabs- og kulturhistoriske samt friluftmæssige værdier,
- 6) at understøtte en udvikling til gavn for lokalsamfundet, herunder erhvervslivet, med respekt for beskyttelsesinteresserne og
- 7) at styrke bevidstheden om områdets værdier gennem inddragelse af befolkningen i nationalparkens etablering og udvikling.

Allerede i sit udgangspunkt rummer planen, der bygger på formålene og de tilknyttede målsætninger, således en integration af miljøhensyn. Nationalparkplanens oplæg til indsatser ligger alle inden for formålet.

I indledningen til indsatskapitlet har nationalparkfondens bestyrelse suppleret formål og målsætninger med en række kriterier, som yderligere understøtter denne integration. Det fremgår, at projekter til gennemførelse af nationalparkplanen ikke må have negativ virkning på biologisk mangfoldighed, kulturarv, eller landskabelige og geologiske værdier. Desuden har nationalparkfonden i samme afsnit forpligtet sig til at sikre, at konkrete indsatser efter planen lever op til FN's verdensmål for en bæredygtig udvikling.

Nationalparken huser et rigt dyre- og planteliv og nationalparkplanen tilsigter at styrke naturindholdet yderligere, herunder ved at forbedre og evt. genoprette levesteder og naturtyper, styrke bestande af sårbare arter samt skabe ny natur. I relation til kulturhistoriske værdier er fokus blandt andet at styrke og formidle kulturarven, herunder at renovere og rekonstruere udvalgte kulturminde. Friluftsliv og formidling påtænkes styrket gennem en række initiativer.

Nationalparken indeholder samtidig store landskabelige værdier og særegne landskabstyper, som efter planen ønskes fremhævet. Endelig indgår indsatser målrettet lokalsamfund, erhverv og turisme med udgangspunkt i bæredygtighed.

Nationalparkplanen er ikke væsentligt ændret som konsekvens af høringen, og der er derfor ikke grundlag for supplerende vurderinger af effekten på miljøet.

Samlet vurderes det, at hvis nationalparkplanens indsatser gennemføres, vil det bidrage positivt til at fremme nationalparkens målsætninger, og at integration af miljøhensyn allerede i udgangspunktet er sikret. Omfanget af positiv effekt vil afhænge af et fortsat frugtbart og positivt samarbejde med nationalparkens lodsejere, myndigheder og interessenter, da gennemførelse af projekter vil forudsætte frivillig deltagelse af lodsejere samt de nødvendige myndighedsgodkendelser efter bl.a. natur- og miljølovgivningen.

Valget af plan i forhold til alternativer

Det er åbenlyst, at planen kunne have indeholdt mange og flere alternativer til indsatser og projekter end dem, som nationalparkfonden har besluttet at fremme. Det vurderes dog, at de indsatser, planen indeholder, ligger inden for rammerne af de vurderinger, som miljørapporten har omfattet. I forhold til valget af indsatser er det et væsentligt forhold, at mange af de foreslåede indsatser udspringer af forslag, indgået i idefasen eller udviklet i samarbejde med interessenter og myndigheder, hvilket giver et godt grundlag for succesfuld implementering heraf.

I miljøvurderingen er 0-alternativet - at der ikke udarbejdes en ny nationalparkplan - behandlet ganske kortfattet. Det skyldes at udarbejdelse af en nationalparkplan er et formelt krav, jf. bekendtgørelsen for nationalparken. At undlade at udarbejde en plan er således ikke et reelt alternativ.

Overvågning af miljøpåvirkninger

Det fremgår allerede af bekendtgørelsen for nationalparken, at udviklingen af nationalparken skal ske i samspil med omgivelserne og at nationalparkfonden skal følge og evaluere nationalparkens udvikling.

Det er indbygget i planen, at der for flere af indsatserne vil ske overvågning af påvirkningen af gennemførelsen heraf, bl.a. for at sikre, at der ikke sker negativ påvirkning. Det gælder f.eks. overvågning af naturværdier. Dertil kommer, at der allerede uden for nationalparkens regi foregår overvågning af naturtilstanden gennem det nationale overvågningsprogram NOVANA, overvågning af skovarealer fra Naturstyrelsen, overvågning af fredede arealer og beskyttet m.m., som kan understøtte nationalparkens arbejde med at overvåge miljøpåvirkninger.

Nationalparkplanlægningen er en gentagen proces med tilbagevendende revisioner af planen. Det fremgår af nationalparkloven, at resultaterne af indsatsen for den forudgående periode vil blive evalueret som grundlag for en revision af planen. I den forbindelse vil der blive gjort status over evt. miljøpåvirkninger.